

Dr. Kaszás Károly*

Prof. Dr. Tóth Lajos egy gyermek szemével

Tanulmányomat Prof. Dr. Tóth Lajos emlékének ajánlom

Bevezetés

Prof. Dr. Tóth Lajos

** Dr. Kaszás Károly, egyetemi rendes tanár, Újvidéki Egyetem, Építőmérnöki Kar, Szabadka*

Prof. Dr. Tóth Lajost és kedves feleségét Tóth Kasztori Líviát, gyermekkorom óta ismerem, helyesebben, ők előbb ismertek meg engem, mivel születésemtől ismernek. „Kiskaresz”, „Kiskaszás” volt a megszólításom. Kérem a tisztelt olvasót, hogy ne vegye szentségtörésnek, de a továbbiakban a „Lajos bácsi” és „Lili néni” megszólítást fogom használni, nagyon nagy tisztelettel, megbecsüléssel és szeretettel. Lajos bácsi és édesapám (id. Kaszás Károly), a második Világháború előtt, együtt jártak tanítóképzőbe, Belgrádban. Lajos bácsi csúzai, édesapám adai születésű volt. Az első naptól kezdve elválaszthatatlan barátság kötöttek, amely életük végéig tartott. (Tanulmányomban, csakúgy mint életfilozófiámban, nem használom, a “néhai” kifejezést, mert szerintem csak az hal meg, akit elfelednek). Jött a második Világháború és tanulmányaikat meg kellett szakítaniuk, amelyet a háború után Újvidéken folytattak. A folytatáshoz való utazáson (Újvidékre), a szabadkai vasútállomáson, ugyanabba a vagonba és ugyanabba fülkébe ültek be! Nem hiszek az ilyen, úgymond, véletlenekben! Óriási volt az öröm, újralátkozásukkor. Tanítóképzői diplomájuk után, mindketten a történelem tanári pályát választották hivatásuknak. Lili néni és édesanyám (Kaszás Klára), nagyon jó barátnők voltak, mindketten tanítónők. A kölcsönös látogatás (Szabadka-Magyarkanizsa), több mint természetes volt, holott a két város között, sokáig csak a füstös mozdonyos közlekedés volt az egyetlen lehetőség.

A “Kiskaszás”- “Kiskaresz”

A következő két fényképen, még nem “ismertem” Lajos bácsit és Lili nénit de ők, szüleim igaz barátjaként, már nagyon jól ismertek.

*1. kép
A „Kiskaszás-Kiskaresz”(a szerző)*

*2. kép
A „Kiskaszás-Kiskaresz”,
kezd a Világba tekinteni.*

Sajnos, közös fénykép vagy nem készült, vagy a családi albumokban pihen. A későbbi időszakból is csak nagyon kevés, főleg dokumentum értékű fénykép maradt fenn, mivel abban az időben és később is, az igazi barátságot az ember a szívében őrizte és az adott pillanatban nem gondolt az esemény megörökítésére, hanem egymásnak örültek-örültünk.

Az igaz barátság kezdete fényképeken megörökítve

3. kép

*A leendő tanítók, az újvidéki tanítóképző udvarán 1943-ban.
(Az első álló sorban, jobbról a második Lajos bácsi, a hátsó álló sorban,
jobbról az első édesapám)*

4. kép

*Az egykori belgrádi tanítónövendékek találkozója, Temerin, 1955 augusztusa
(állnak: balról az első Lajos bácsi, a második édesapám)*

5. kép

*Szakmai, továbbképző kirándulás, történelemszakos tanároknak, Szarajevó,
1965.(Balról jobbra: Lajos bácsi, Horvát Irma és édesapám)*

6. kép

*Az egykori belgrádi és újvidéki tanítónövendékek találkozója, Magyarkanizsa, a „Zmaj Jovan Jovanović” általános iskola udvara, 1969.
(jobbról másodiknak ül Lajos bácsi, jobbról másodiknak áll édesapám)*

Minden fényképen, egy kivétellel, Lajos bácsi és édesapám egymáshoz közvetlen közel vannak. Mint a bevezetőben írtam, nem hiszek az ilyenfajta véletlenekben! Lajos bácsi is és édesapám is a pedagógusi pályát választotta, történelemszakos tanárok lettek. Minden évben találkozót tartottak a volt belgrádi és újvidéki iskolatársaikkal. Kapcsolataikat volt iskolatársaikkal őszintén ápták.

Lajos bácsi, életutam meghatározó személyisége

Lajos bácsi és Lili néni családjukkal Szabadkán éltek. Lajos bácsi sokat járt Magyarkanizsára szolgálati útra (tanügyi tanácsosi és egyéb feladatkörben) de barátként egyedül és Lili nénivel is sokat voltak Magyarkanizsán. Édesapám először az „Ady Endre”, majd „Zmaj Jovan Jovanović” általános iskola igazgatója volt, több, mint tíz évig, de tanított az esti iskolában, mert imádott tanítani. Legendás, de szigorú igazgató és tanár volt. Nagyon szerette a kollektíva és imádták a diákok. Mikor Körmöci Feri bácsi lett az igazgató, ő a helyettese, végre újra taníthatott. Nekem a hetedik és nyolcadik általánosban tanította a történelmet-

irányomban maximális szigorral. Ma is „kabátútból” fújom a történelmet. Édesanyám, csakúgy, mint Lili néni, tanítónő volt az »Ady Endre« általános iskolában. Csodálatos, igazi tanító néni volt. Nagyon szigorúak, de igazságosak voltak velem szemben és határtalanul szerettek, anyagi lehetőségeik szerint (Gróf Széchenyi István világosan kimondta, hogy: »A tanítók a Nemzet napszamosai«) mindent megadtak nekem de az »elvárási lécezt« nagyon magasra helyezték irányomba. Pedagógus szülők gyermekeként mindig a maximumot kellett teljesítenem, úgy tanulmányaimban, mint társadalmi és sport tevékenységeimben. Bizony sokszor »eljár a kezük«, hogy embert faragjanak belőlem. Javamra vált szigoruk, bármennyire is fáj sokszor. Nagyon, nagyon jó szülők voltak!

Lajos bácsi, minden nálunk tett látogatásakor, nálunk ebédelt. Ebéd után mindig szakított időt, hogy velem elbeszélgessem, koromra való tekintet nélkül, igazi érdeklődéssel és nagy szeretettel. Eleinte térdére ültetett, majd, ahogy cseperedtem mellé ültem és elbeszélgetett velem, problémáimról, gondjaimról, terveimről. Mindig volt véleménye, tanácsa, hogyan oldhatom meg problémáimat, gondjaimat, rámutatva az általa vélt helyes útra, megoldásra. Sohasem kioktató, ráerőszakoló módon, hanem a korkülönbségre, titulusra való tekintet nélkül. Drága szüleim mellett, életpályám meghatározó személyisége volt. A tanulás, a munka, a becsület, a tisztesség, a szorgalom, az elhivatottság, az emberek szeretete és még nagyon sok minden volt amire, szüleim mellett, megtanított. Egy szülő sem objektív gyermeke irányában (a legjobbat akarván gyermekének!) és ezt a gyermek érzi. Egészen más volt, amit és ahogy Lajos bácsi mondott, tanácsolt, még ha ezt drága szüleim már számtalanszor megtették. Mindig felhívta figyelmemet az igazi barátság fontosságára és annak őszinte ápolására, amit személyes példájukon: Lajos bácsi, Lili néni, édesapám és édesanyám őszinte igaz, érdek nélküli barátságán megtapasztaltam.

Lajos bácsi, édesapám és közös barátjuk, Körmöci Feri bácsi, minden baráti együttlétüket kártyázással (preferánsszal) koronázták. Olyan komolysággal vetették bele magukat a »harcba« mintha Las Vegasban tízezer dolláros tétekben játszottak volna. Imádtam »kibicelni«, már amikor odaengedtek. Sohasem tanultam meg preferánszozni de az egymást nem sértő ugratások, viccek voltak a játék lényege. Amikor valakinek nagyon rosszul ment a játék, a végén, mai pénzben talán 3 dinárt veszíthetett, de azt becsületesen ki kellett fizetni.

Egyik alkalommal, Lajos bácsit, Magyarkanizsáról, szüleimtől, gondterhelten Szabadkára hazaérve, Lili néni megkérdezte, hogy nincs

talán valami gond, amire Lajos bácsi azt felelte, hogy Karcsiék (szüleim- a szerző megj.) kocsit szeretnének venni, egy »fityót« de nem tudnak hozzájutni. »Ez az a nagy probléma?«, kérdezte Lili néni. Felugrott, felkapta a telefont, valakivel beszélt és utána ennyit mondott: »Telefonálj, hogy holnap Karcsi és Klári jöhetnek kocsit választani. Így lett meg családunk első kocsija, amely a »Lili kocsija« nevet kapta.

7. kép

*Családunk első kocsija, „Lili kocsija”, Kanizsa, 1962.
(balról jobbra: Kiskaresz, Dobó nagyapám, édesanyám, édesapám, Kaszás
nagyanyám, középen »Lili kocsija«)*

Édesapámat sem, de Lajos bácsit sem dédelgette az élet.

Karakán kiállásukért, igazságszeretetükért sokszor kerültek emberpróbáló helyzetbe, de sohasem adták fel becsületes elhivatottságukat és barátságukat.

Édesanyám nagyon fiatalon, 1995-ben (alig töltötte be a 61-ik életévét-a szerző megj.) eltávozott közülünk.

Édesapám halálhíréről értesülve 2007-ben (83-ik életévében-a szerző megj.) Lajos bácsi, Lili néni rábeszélésére, hogy az iskolatársak nevében mondjon búcsúbeszédet, felhívott, hogy megengedném-e. Nem tolakodóan, nem a mai (sajnos) »látni és látszani« hozzáállással, hanem az ő szerény hozzáállásával. Természetesen, nagy köszönettel fogadtam

el családom és a magam nevében. Így is történt. Lajos bácsi búcsúztatta édesapámat a volt iskolatársak nevében és Körmöci Feri bácsi a barátok nevében. Szem szárazon nem maradt...

Zárszó helyett

Az iparban 27 évet dolgoztam, ami mellett párhuzamosan tanítottam, először a magyarkanizsai Műszaki Szakközépiskolában, majd az Újvidéki Egyetem Szabadkai Építőmérnöki Karán, először munka mellett, majd 2005-től, főállású egyetemi tanárként, amire mindig is vágytam, mert a pedagógusi vér sem válik vízzé!

Édesapám és Dr. Tóth Lajos egyetemi tanár úr voltak és lesznek az eszményképeim az emberiség, a becsület, a pedagógusi elhivatottság és az *igaz BARÁTSÁG* világítótoronyaként.

Köszönetnyilvánítás:

Őszinte tisztelettel, szeretettel és hálával köszönöm Tóth Kasztori Livia nyugalmazott tanítónő –Lili néni – nagyra becsült segítségét tanulmányom megírásához szükséges törzsanyag biztosításához (írások, fényképek, elbeszélések).

Köszönöm a határtalan szeretetet, amit Lili nénitől és Lajos bácsitól kaptam!

Tiszta szívből köszönöm drága, csodálatos feleségemnek Kaszás Juditnak (aki két gyönyörű gyermekkel ajándékozott meg- Gáborral és Évával- és életutamon mindenben mellettem állt, a legnehezebb helyzetekben is) segítségét, a családi archívumunkban fellelhető, szakdolgozatomhoz fellelhető törzsanyag kiválogatásában, valamint a támogatásban, hogy ez a szakdolgozat világot lásson.